УДК 81.27

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЯДРО ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

І. Манько, група КБ-25
С. Щербина, кандидат педагогічних наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

1. **Мова як вектор розвитку**

- **Стратегічне значення:** У сучасних геополітичних умовах володіння іноземними мовами трансформувалося з прикладної навички у стратегічний інструмент державного розвитку.
- **Геополітична орієнтація:** Пріоритетність вибору конкретної іноземної мови безпосередньо корелює з вектором інтеграції суспільства у певні економічні та політичні союзи. Це визначає місце України у глобальній системі розподілу праці та безпекових архітектур на перспективу 10–20 років.

2. **Глобалізація: Виклики та можливості**

- **Інтеграційна функція:** Глобалізація передбачає уніфікацію стандартів обміну капіталом, технологіями та ідеями. Мова у цьому процесі виступає базовим інструментом взаємодії між суб'єктами міжнародного права.
- **Ризики та переваги:** Поряд із доступом до інноваційних ринків, глобалізація створює виклики для збереження національної ідентичності. Раціональне використання іноземної мови дозволяє мінімізувати ці ризики шляхом посилення конкурентоспроможності національного людського капіталу.

3. **Економічна та інституційна роль англійської мови**

- **Міжнародна суб’єктність:** Використання англійської мови забезпечує пряму комунікацію з міжнародними партнерами, усуваючи необхідність залучення посередників та мінімізуючи ризики спотворення інформації.
- **Військово-технічне співробітництво:** В умовах збройної агресії знання англійської мови є критичною умовою для оперативного освоєння зразків західного озброєння, впровадження стандартів НАТО та забезпечення безперебійного логістичного постачання.
- **Ціннісна та економічна орієнтація:** Вибір англійської мови сприяє інтеграції України в євроатлантичний інформаційний простір, забезпечує доступ до передових наукових розробок та адаптує національну економіку до західних ринкових стандартів.
- **Мова як стандарт міжнародної сертифікації:** Англійська мова є базовою для більшості міжнародних стандартів якості (ISO), безпеки та технічних регламентів. Відсутність потреби у вторинній адаптації цих стандартів через переклад прискорює модернізацію українських підприємств та їх вихід на європейський ринок [5].
- **Освітня та наукова інтеграція:** Англійська мова відкриває доступ до глобальних освітніх платформ (Coursera, edX) та наукових баз (Scopus, Web of Science). Це дозволяє українським науковцям та студентам бути частиною світового дослідницького простору, що є критичним для розробки власних інноваційних рішень у сфері оборони та кібербезпеки.

4. **Мова як інструмент агресії та питання свідомого вибору**

- **Концепція застосування мови як зброї:** Російська Федерація послідовно використовує російську мову як інструмент м’якої сили та ідеологічного обґрунтування територіальної експансії [1].
- **Статус російської мови:** У сучасному українському контексті російську мову варто сприймати не як «мову меншин», а як іноземну мову держави-агресора.

- **Вплив російської мови на інформаційний та культурний простір:** Російська мова використовується агресором як міст до думок громадян України. Використовується як пряме застосування шляхами інформаційних вкидів, нав'язування меншовартості, стирання Української ідентичності так і непрямий вплив через культурний вплив російських співаків, блогерів та інших діячів.
- **Знищення Української ідентичності:** Дуже часто громадяни України які зростали у російськомовному середовищі не ідентифікують себе як українців. Регіони України на території яких перебуває значна частина громадян перебувають під таким впливом є вкрай вразливі із безпекової точки зору. Агресору набагато легше вербувати своїх агентів та створювати сепаратистські настрої серед населення. Най яскравіший приклад є Донецька та Луганська область [3].
- **Мовна монополія у цифровому просторі:** Тривала домінація російської мови в українському сегменті мережі призвела до формування «алгоритмічної залежності». Пошукові системи та рекомендаційні алгоритми соціальних мереж часто пропонують контент мовою агресора, що створює замкнене інформаційне коло. Вихід із цього кола можливий лише через активне насичення простору україномовним та англомовним контентом.
- **Суб'єктивна відповідальність:** Перехід на використання державної мови та мов міжнародного спілкування (англійської) є складником системи індивідуального та державного захисту інформаційного суверенітету.

5. **Висновок: Мова як архітектор середовища**

- **Структура інформаційного споживання:** Мова контенту безпосередньо впливає на формування світогляду та політичних уподобань громадян. Мовна ізоляція від агресора є необхідною умовою забезпечення когнітивної безпеки суспільства.
- **Практична імплементація:** Законодавче закріплення статусу англійської мови потребує системної підтримки на рівні кожного громадянина для досягнення реальної трансформації державних інституцій.
- **Підсумкова теза:** Глобалізація через англійську мову є механізмом зміцнення національної безпеки, що дозволяє зберегти українську ідентичність як фундамент держави, одночасно забезпечуючи інтеграцію у світову систему розвитку.

6. **Мова як інструмент технічної та операційної сумісності**

- **Інтеграція в оборонні стандарти (Interoperability):** Перехід на англійську мову є обов'язковою умовою для повної інтеграції Збройних Сил України в архітектуру НАТО. Це стосується не лише володіння термінологією, а й здатності працювати в єдиних інформаційних системах керування боєм.
- **Стандартизація науково-технічного обміну:** Англійська мова де-факто є мовою глобальної документації, репозиторіїв та наукових баз даних. Відсутність мовного бар'єра усуває затримки (latency) у передачі критично важливих технологічних знань.

7. **Формування конкурентоспроможного людського капіталу**

- **Доступ до глобального ринку праці:** Високий рівень володіння англійською мовою дозволяє спеціалістам залучати іноземні інвестиції та працювати в міжнародних проєктах, залишаючись резидентами України, що зміцнює національну економіку через надходження валютної виручки [2].
- **Масштабування національних ідей:** Англійська мова є інструментом «експорту» українських наративів та культурного продукту на світовий рівень, що дозволяє формувати позитивний імідж держави безпосередньо у глобальному медіапросторі.
- **Вертикальна соціальна мобільність:** Знання іноземної мови стає потужним соціальним ліфтом, що дозволяє молоді з будь-якого регіону України отримувати доступ до світових знань та високооплачуваної роботи. Це зменшує соціальну напругу та сприяє формуванню середнього класу, який є основою стабільної демократії.
- **Суб'єктність у медіапросторі:** Відповідне володіння англійською мовою дозволяє українським громадянам безпосередньо брати участь у дискусіях на міжнародних

платформах (X, Reddit тощо), спростовуючи фейки та доносячи правдиву інформацію про події в Україні до глобальної аудиторії [4].

9. **Аналіз ризиків та стратегічні виклики перехідного періоду**

- **Ризик інформаційного вакууму:** Процес відмови від російськомовного контенту має супроводжуватися випереджальним створенням якісного національного продукту та спрощенням доступу до англомовних джерел. В іншому випадку виникає «інформаційний вакуум», який ворожа пропаганда намагатиметься заповнити через альтернативні канали (месенджери, закриті групи).
- **Соціальна інерція та опір змінам:** Трансформація мовного середовища є тривалим процесом, що потребує значних інтелектуальних зусиль від громадян. Ризиком є формальний підхід до вивчення англійської мови, що не конвертується в реальну здатність до комунікації та професійної діяльності.

Список літератури

1. https://dou.ua/forums/topic/53128/
2. https://dou.ua/forums/topic/38765/
3. https://www.libr.dp.ua/text/sp2007_4_12.pdf
4. https://studfile.net/preview/12862652/page:46/
5. https://buklib.net/books/33812/